

Wat te doen bij een archeologische toevalsvondst

Een toevalsvondst is een archeologische vondst die anders dan bij een archeologisch onderzoek wordt gedaan. Het gaat om een vondst die gedaan wordt bij bodemingrepen in een gebied dat door de gemeente is vrijgesteld van een archeologische onderzoeksplicht. In de praktijk kan dit in de volgende situaties voorkomen:

- bij bodemingrepen in een gebied waar archeologisch onderzoek heeft uitgewezen dat er geen archeologische vindplaatsen voorkomen (of te verwachten zijn) en de gemeente heeft besloten dat vervolgonderzoek niet nodig is;
- bij bodemingrepen in een gebied waar archeologisch onderzoek niet verplicht is.

Wanneer archeologische toevalsvondsten tijdens werkzaamheden tevoorschijn komen, treedt artikel 5.10 Erfgoedwet in werking. Dit betekent in de praktijk het volgende:

- Bij het aantreffen van (vermoedelijk) archeologisch vondstmateriaal of grondsporen worden de ter plekke in uitvoering zijnde werkzaamheden onmiddellijk gestaakt en worden maatregelen getroffen ter voorkoming van verdere verstoring van de vondstlocatie. Circa 5 meter om de vondstlocatie wordt vrijgehouden en duidelijk herkenbaar afgezet. De vondst moet beschikbaar zijn en blijven voor nader onderzoek.
- Direct contact opnemen met de betrokken bouwmanager van ProRail en de vakspecialisten Archeologie van ProRail, afdeling LJV. Contactgegevens:
  - Jerry Huisman, 088 – 231 1988, jerry.huisman@prorail.nl
  - Suzanne van der A, 088 – 231 3073, suzanne.vandera@prorail.nl

De vakspecialisten Archeologie melden de vondst aan de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OCW) via het centraal informatiesysteem van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE), en bij het betreffende bevoegd gezag (vaak de gemeente). Het bevoegd gezag kan op basis van art. 57 Monumentenwet 1988 (te zijner tijd Omgevingswet) bepalen dat onderzoek wordt verricht naar de waarde van de vondst. Hiervoor moet tijd (maximaal zes maanden) en ruimte beschikbaar worden gesteld. Wanneer zich deze situatie voordoet, kan aanspraak worden gemaakt op vergoeding van de daaruit voortvloeiende kosten, te bepalen naar redelijkheid en billijkheid.

Als het bevoegd gezag de vondst waardevol acht, dan is in dit geval, anders dan bij een gepland archeologisch onderzoek, de uitvoerder niet gehouden hiernaar nader onderzoek uit te voeren. In overleg tussen uitvoerder, ProRail en bevoegd gezag zal worden bepaald welke eventuele verdere acties met betrekking tot de toevalsvondst worden ondernomen.